

Bingos Botanik 1/2009

VÄXTKARTERING I ÖSTANLID

Juni 2009

Inledning

Detta är en inventering av växter i Östanlidområdet i Jakobstad (figur 1). Inventeringen är gjord av Birthe Wistbacka (Bingos Botanik), på uppdrag av byråarkitekt Mikael Ström, på planläggningsavdelningen i Jakobstad. Inventeringen ingår som en del av en detaljplaneändring av området. Inventeringen gjordes under tiden 18 -22 juni 2009, och gäller vilda växter utanför gårdsområdena.

Kulturväxter (perenner, planterade träd, buskar och häckar i gårdsmiljöerna) inventerades via planläggningsavdelningen sommaren 2008.

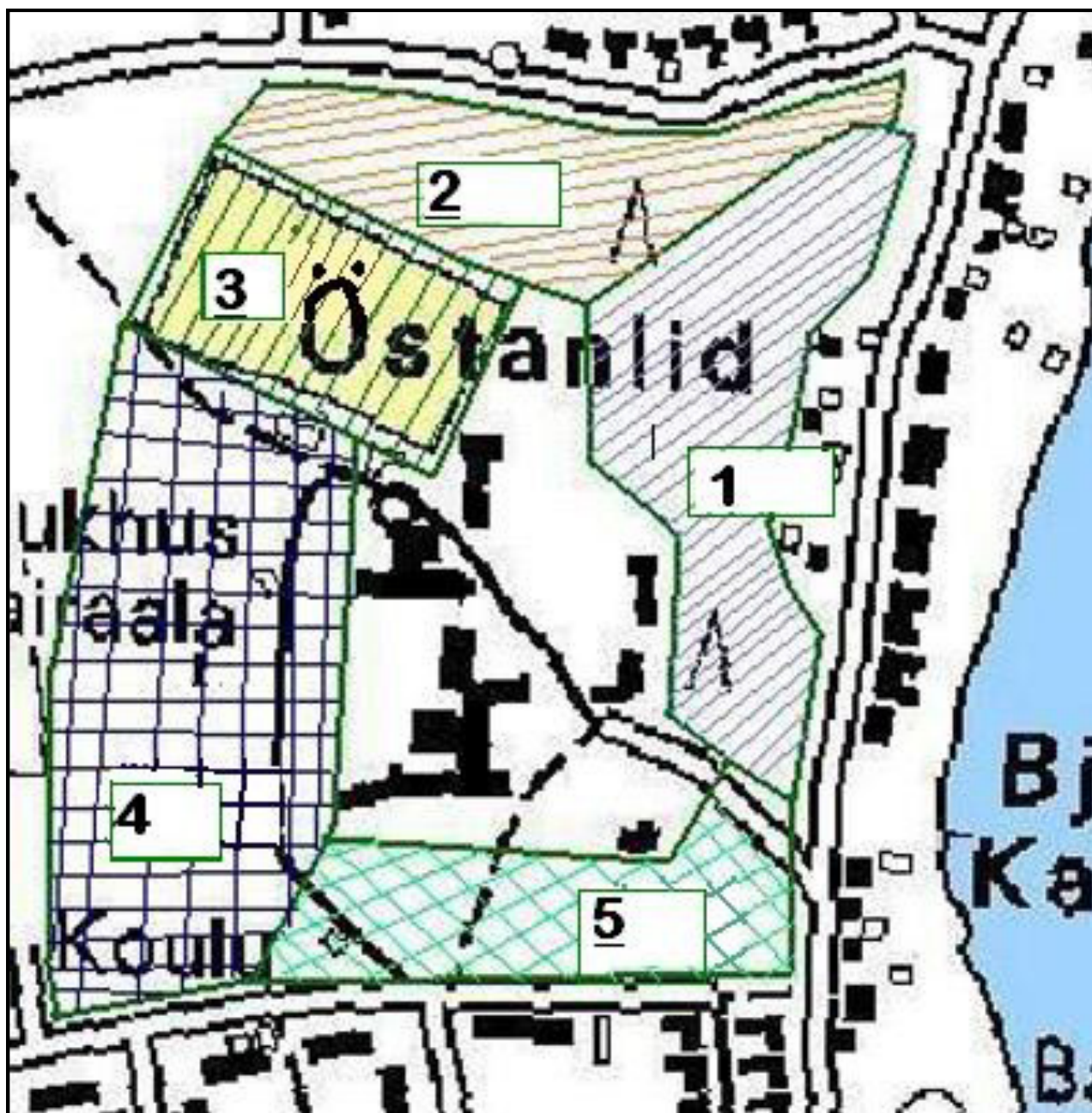

Figur 1. Inventeringsområdet i Östanlid (orange linje)

Växter och biotoper på Östanlidområdet

Sammanlagt hittades 86 olika växtarter i området. Av dessa var 11 olika träd och 11 olika buskar. Ingen av de identifierade växterna finns med i Naturvårdsförordningens förteckning över hotade arter eller arter som kräver särskilt skydd (Rassi et al., 2000). I området finns dock biotoper, som bör räknas som värdefulla

Växterna finns listade i slutet av rapporten. Vid varje växt finns även en hänvisningsnummer till vilket delområde den förekommer i. Området har indelats i fem olika delområden (fig. 2)

Figur 2. Indelning av undersökningsområdet i delområden 1—5

Beskrivning av de olika delområdena

Delområde 1. (Östra sidan)

Vanlig tallskog. Mosaikartad skogsbiotop, med lingonris på torrare ställen och blåbärsris och ekorrbär på fuktigare ställen. I öppnare och ljusare gläntor finns flere örter (ärenpris, skogskovall). I mörkare partier bland gran och tall förekommer liljekonvalj och ställvis även ormbär.

Delområde 2. (Norra sidan)

Typisk bördig blåbärsskog med skogsbräken, samt partier med harsyra under höga granar. Höga träd (gran och tall) med inslag av björk och asp. Även rikligt med små granar och enbuskar.

Delområde 3. (Ängen, figur 3)

Norra ängskanten: solig, torr slänt mot ängen med smultron, grässtjärnblomma, gråfibbla, många små asplantor. Ängens flora typisk ängsvegetation; - olika gräs, ranunkel, hundfloka, ängssyra. Södra ängskanten: frodig, skuggig slänt mot ängen med ormbär, daggekåpa, stormåra.

Effekten av mänsklig verksamhet vid Östanlids sjukhus med bl.a. fyllnadsjord, komposthögar och sandhopar syns i arterna brännässla, hallon, duntrav, revranunkel, hundfloka, fläder.

Figur 3. Ängen

Delområde 4 (västra sidan, figur 4)

Bördig gammal moskog, med tall, gran och inslag av björk. Tallarna troligen mer än 100 år gamla. Åldern kunde uppskattas via observationerna av s.k. sköldbark på de höga stammarna. Blåbärsris, harsyra, ekorrbär. Närmare gatan i söder, mera lingonris-dominerat. Ställvis områden med lundkaraktär med harsyra under gamla granar.

Värdefull biotop ur den biologiska mångfaldens synvinkel. Mycket frekventerat rekreativt område. Skogen korsas av många vackra slingrande stigar.

Figur 4. Västra skogen. Tallar med sköldbark, höga granar

Delområde 5 (södra sidan figurer 5—9)

Frodig artrik skogshagmark, med inslag av lundvegetation (ormbär, unga ek- och lönnplantor, daggräs, olvon) i området mellan gatan och gammalt stenröse i skogen. Stora enhetliga områden med heltäckande bestånd av te-ärenpris, ormbär och häckvicker. Högre upp i skogen, vid stenröset: liljekonvalj och stensöta. Gamla höga granar.

Värdefull biotop ur den biologiska mångfaldens synvinkel. Generellt utgör dylika skogsängar mycket värdefulla biotoper för såväl krävande fjärilar som andra insekter. Mycket vackert strövområde även för rekreativt bruk.

Figur 5. Ormbär (*Paris quadrifolia*)

Figur 6. Te-ärenpris (*Veronica chamaedrys*)

Figur 7. Häckvicker (*Vicia sepium*)

Figur 8. Stensöta (*Polypodium vulgare*)

Figur 9. Gamla granar, i skogsbrynet intill Östandalsvägen

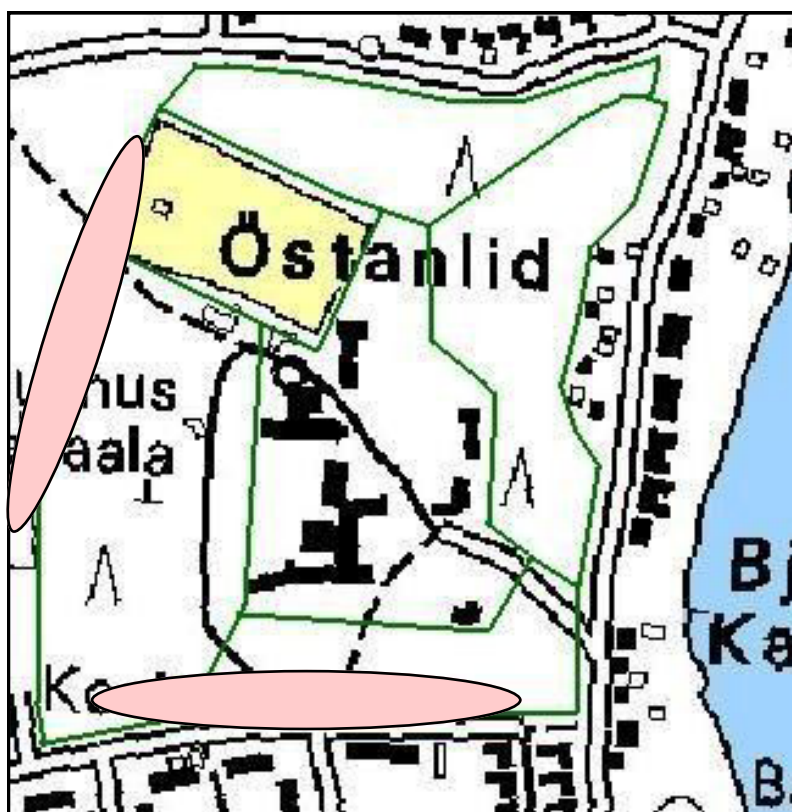
Konklusioner

Det undersökta Östanlidområdet uppvisar en stor variation av olika växtbiotoper och habitat. Området domineras av frisk moskog, med höga, gamla tallar och för denna skogstyp karaktäristisk undervegetation. På lägre fuktigare och mörkare partier med höga gamla granar är ofta vegetationen mer lundartad (*Oxalis*—*Myrtillus* skogsyp)

I området finns en äng, som används som fotbollsplan. På ängen och längs dess kanter hittades 29 örter. Alla typiska för frodiga ängar.

Det artrikaste delområdet finns i söder, mellan Östandalsvägen och sjukhuset. (34 örter, 11 olika träd och 10 olika buskar) Områdets karaktär är skogshagmarkens, med unga plantor av ädla lövträd (lönne och ek), rosenbuskar och olvon. På marken växer täta mattor av häckvick, ärenpris och ormbär.

Inga av de upphittade växtarterna är lokalt hotade eller hänsynskrävande. Ser man på de olika mångformiga biotoperna, vore det dock lokalt mycket värdefullt att spara den gamla skogen, med över 100-åriga tallar i väster samt den unika skoghagmarken i söder (figur 10). Detta med avseende på såväl den biologiska mångfalden i Jakobstad, som på rekreationsanvändningen.

Figur 12. De biologiskt mest värdefulla områdena i Östanlidområdet (rosa elipser)

ARTLISTA FRÅN ÖSTANLIDOMRÅDET: 18—22.6 2009

		<u>DELOMRÅDE</u>				
<u>TRÄD (11 arter)</u>		<u>I</u>	<u>II</u>	<u>III</u>	<u>IV</u>	<u>V</u>
lönner	<i>Acer platanoides</i>					X
björk	<i>Betula verrucosa</i>	x	x	x	x	x
äppelträd	<i>Malus domestica</i>					X
gran	<i>Picea abies</i>	x	x	x	x	x
cembraltall	<i>Pinus cembra</i>					X
tall	<i>Pinus silvestris</i>	x	x	x	x	x
asp	<i>Populus tremula</i>	x	x	x	x	x
ek	<i>Quercus robur</i>					X
sälg	<i>Salix caprea</i>	x	x	x	x	x
vide	<i>Salix sp</i>	x	x	x	x	x
rönn	<i>Sorbus aucuparia</i>	x	x	x	x	x
Arter totalt		7	7	7	7	11

		<u>DELOMRÅDE</u>				
<u>BUSKAR (11 arter)</u>		<u>I</u>	<u>II</u>	<u>III</u>	<u>IV</u>	<u>V</u>
en	<i>Juniperus communis</i>	x	x	x	x	x
hagg	<i>Prunus padus</i>	x	x	x	x	x
måbär	<i>Ribes alpinum</i>	x		x		x
skogsvinbär	<i>Ribes spicatum</i>			x		x
krusbär	<i>Ribes uva-crispa</i>					x
daggros	<i>Rosa glauca</i>					x
hallon	<i>Rubus idaeus</i>			x		x
vide	<i>Salix sp</i>	x	x	x	x	x
druvfläder	<i>Sambucus racemosa</i>	x				x
syren	<i>Syringa vulgaris</i>	x				
olvon	<i>Viburnum opulus</i>					x
Arter totalt		5	3	6	3	10

		<u>DELOMRÅDE</u>				
<u>ORMBUNKAR/FRÄKEN (5 arter)</u>		<u>I</u>	<u>II</u>	<u>III</u>	<u>IV</u>	<u>V</u>
skogsbräken	<i>Dryopteris carthusiana</i>	x	x	x	x	x
åkerfräken	<i>Equisetum arvense</i>			x		x
skogsfräken	<i>Equisetum silvaticum</i>			x	x	x
ekbräken	<i>Gymnocarpium dryopteris</i>			x	x	x
stensöta	<i>Polypodium vulgare</i>					x
Arter totalt		1	1	4	3	5

		<u>DELOMRÅDE</u>				
<u>IGELKNOPPSVÄXTER</u>		<u>I</u>	<u>II</u>	<u>III</u>	<u>IV</u>	<u>V</u>
igenknopp	<i>Sparganium sp.</i>					x
Arter totalt						1

ÖRTER (49 arter)**DELOMRÅDE**

		<u>I</u>	<u>II</u>	<u>III</u>	<u>IV</u>	<u>V</u>
rölleka	<i>Achillea millefolium</i>					
nysört	<i>Achillea ptarmica</i>	x		x		x
daggkåpa	<i>Alchemilla sp</i>			x		x
hundfloka	<i>Anthriscus silvestris</i>			x		x
gråbo	<i>Artemisia vulgaris</i>					x
åkertistel	<i>Cirsium arvense</i>			x		
liljekonvalj	<i>Convallaria majalis</i>	x	x	x	x	x
hönsbär	<i>Cornus suecica</i>					x
duntrav	<i>Epilobium angustifolium</i>	x				x
älgräs	<i>Filipendula ulmaria</i>					x
smultron	<i>Fragaria vesca</i>			x		x
stormåra	<i>Galium molugo</i>			x		
jätteloka(?)	<i>Heracleum (?)</i>					x
gråfibbla	<i>Hieracium pilosella</i>			x		
skogsfibbla	<i>Hieracium silvaticiformia-gruppen</i>	x	x		x	
styvfibbla	<i>Hieracium tridentata-gruppen</i>	x	x			
flockfibbla	<i>Hieracium umbellatum</i>	x	x			
hakfibbla	<i>Hieracium vulgatiformia-gruppen</i>	x	x		x	x
humle	<i>Humulus lupulus</i>					x
gulvial	<i>Lathyrus pratensis</i>	x		x		x
topplösa	<i>Lysimachia thyrsoiflora</i>					x
ekorrbar	<i>Maianthemum bifolium</i>	x	x		x	x
ängkovall	<i>Melampyrum pratense</i>			x		x
skogskovall	<i>Melampyrum silvaticum</i>	x	x	x	x	x
rödblåra	<i>Melandrum rubrum</i>	x	x	x	x	x
vattenklöver	<i>Menyanthes trifoliata</i>					x
harsyra	<i>Oxalis acetosella</i>	x	x		x	x
ormbär	<i>Paris quadrifolia</i>	x	x	x	x	x
groblad	<i>Plantago major</i>	x		x		x
ranunkel	<i>Ranunculus acris</i>			x		x
majsmörblomma	<i>Ranunculus auricomus-gruppen</i>			x		
revranunkel	<i>Ranunculus repens</i>			x		
bergsyra	<i>Rumex acetocella</i>			x		
ängssyra	<i>Rumex acetosa</i>			x		x
kruskräppa	<i>Rumex crispus</i>			x		
gullris	<i>Solidago virga-urea</i>			x		
grässtjärnblomma	<i>Stellaria gramineae</i>			x		
renfana	<i>Tanacetum vulgare</i>					x
maskros	<i>Taraxacum officinale-gruppen</i>		x	x		x
skogstjärna	<i>Trientalis europaea</i>	x	x		x	x
rödklöver	<i>Trifolium pratense</i>	x		x		x
vitklöver	<i>Trifolium repens</i>			x		
tussilago	<i>Tussilago farfara</i>			x		
brännässla	<i>Urtica dioica</i>			x		x
blåbär	<i>Vaccinium myrtillus</i>	x	x		x	x
lingon	<i>Vaccinium vitis-idea</i>	x	x		x	x
te-veronika	<i>Veronica chamaedrys</i>	x	x	x		x
kråkvicker	<i>Vicia cracca</i>		x			x
hackvicker	<i>Vivia sepium</i>			x		x
summa arter		19	16	29	11	34

<u>GRÄS/HALVGRÄS (9 arter bestämda)</u>		<u>DELOMRÅDE</u>				
		<u>I</u>	<u>II</u>	<u>III</u>	<u>IV</u>	<u>V</u>
vårbrodd	<i>Anthoxantum odoratum</i>			x		x
brunrör	<i>Calamagrostis purpurea</i>	x				
hundäxing	<i>Dactylis glomerata</i>	x				x
tuvtåtel	<i>Deschampsia caespitosa</i>	x	x	x		x
kruståtel	<i>Deschampsia flexuosa</i>	x	x	x	x	x
fårsvingel	<i>Festuca ovina</i>	x	x	x	x	x
ängsfryle	<i>Luzula multiflora</i>	x				
vårfryle	<i>Luzula pilosa</i>	x		x	x	
timotej	<i>Phleum pratense</i>			x		x
Summa arter		7	3	6	3	6